

Izbija vsak dan razen nedelj in praznikov.
Izšel dnevno razen nedelj in praznikov.

Uredništvo in upravniki
prostor, 2657 South
Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 So. Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904.

LETO—YEAR XIX.

Čena lista
je \$5.00

Entered as second-class matter January 28, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sobota, 23. januarja (January 23), 1926.

Subscription
\$5.00 Yearly

STEV.—NUMBER 19

ZAKON PROTI TUJECENJE JE NA RESETU

Razne organizacije vidijo v tem zakonu orodje za šikaniranje tujcemcev. — Govorniki so ga obdelali na shodu v Astorjevem hotelu od vseh strani.

New York, N. Y. — Razne organizacije kot n. pr. Conference on Immigration Policy, Department of City, Immigrant and Work of the Board of National Missions of the Presbyterian Church of the U. S. A., Department of Immigrant and Foreign Communities of the National Board of Young Women's Christian Associations, Hebrew Sheltering and Immigrant Aid Society, League for American Citizenship, Department for Immigrant Aid of the Council of Jewish Women, American Civil Liberties Union itd. so priredile diskuzijo o Aswellovem deportacijskem zakonu, ki je zdaj poznan kot Johnsonova predloga, v Astorjevem hotelu.

Glavni govorniki so bili Walter Lippman, urednik lista "World", izhajajočega v New Yorku, rev. Charles K. Gilbert, član komisije za socialno službo episkopalne diocese v New Yorku, Louis Marshall, jurist na glasu, in Sherwood Edy, socialni delavec in pisatelj.

Mr. Gilbert je izjavil, ako bo ta predloga sprejeta, tedaj bo ameriško ljudstvo, rojeno v tujemstvu ali doma, izročeno špijonaži, razdeljeno bo v razrede kriminalcev, katere bodo preganjali, vedno šikanirali in lovili policaji in vladni stražniki. Ljudje bodo izpostavljeni strahovanju, izsiljevanju in ovrnolnjenju. Ako se ne bodo ravnali po predpisih, ki bodo izdani, da se izvede postava, jih bodo prijeli, jih bodo odgnali pred agente delavkega tajnika in ne pred sodišče. V predlogi ni ničesar povedanega, da imajo tako preganjani ljudje staro ameriško pravico do odvetnika.

(Cerne lahko primerja besede, ki jih govoril ta duhoven in pa svoj članek "Rdečkarjem", ki ga je objavil v franciškanskem listu, pa bo vedel, zakaj vedno manj Slovencev hodi v cerkev.)

Lippman je rekel glede Aswelleve predloge, da je Aswell dovek, ki misli, da pošta Združenih držav nima dosti dela z dostavljanjem pisem. Zato je predložil predlogo, da postane guvernanta in voditeljica tujemakega prebivalstva. Aswell želi, da se vsak tujecemec registrira sam in plača prvikat \$10, potem pa vsako leto po \$5. On ima registrirati vse svoje otroke v starosti od 16 do 21 leta in plačati od vsakega po \$3. Lippman je rekel, da je to predloga zelo nevarna za mir v državi.

Marshall je govoril o Johnsonovi predlogi, češ, da je lahko vsak državljan šikaniran in izpostavljen deportaciji, ako ga prične sumiti kakšen uradnik, da pri njem ni vse v redu. Menil je, da so tako postopali v Rusiji z ljudmi, ki so prihajali iz tujih dežel, ko je vladal tam še car. To je pravi pruski sistem, po katerem se zahteva od vsake osebe, ki potuje iz enega kraja v drugega v Združenih državah, da vedno nosi s sabo potrebne izkaze, kdo in kaj je.

800 PROSILCEV ZA SLUŽBO KRVNIKA.

Ossining, N. Y. — Zadnje dni je bila razpisana služba za novega krvnika, ki ubija obsojence z elektriko v Sing Singu. Priglasilo se je 800 prosilcev, agnih izkušenih električarjev. Prejani krvnik John Hulbert je pustil službo, ko je umrl 140 oseb in zaslužil pri tem delu \$21.000. Za vsako eksekucijo je prejel \$150.

Progled dnevni dogodkov

AMERIKA.

Zastopniki rudarjev so odklonili nov načrt za izravnjanje stavke.

* Katoliški generali vabijo protestante, da se jim pridružijo v boju proti porodni kontroli.

Stavka slavnika v New Yorku.

V Severni Karolini se uganja jo mučenje jetnikov.

Fiasko govora, ki ga je imel predsednik društva tovarnarjev pred ženskami.

Aswellov zakon proti tujcemcem na kritičnem resetu.

Clarence Darrow bo mogoče demokratski kandidat za zveznega senatorja.

Sodnik je razsodil proti sorodnikom pokojnega župnika McGuira.

PO SVETU.

Ostri napadi nemškega časopisa proti poitalijancem na Tirolskem.

Clemenceaujeva izjava o Wilsonu.

Madžarski ministerski predsednik je vedel o ponarejalski zaroti.

Razvoj civilne vojne na Kitajskem.

Spominske svečanosti v Rusiji ob dvestnici Leninove smrti.

Rudarji odklonijo najbrž tudi ta načrt

Urednik je predložil nov načrt za končanje stavke, katerega so baroni premoga tako sprejeli. Pinchotova predloga zavrnjena v legislaturi.

Wilkesbarre, Pa. — Major W.

W. Inglis, predsednik lestvičnega odbora baronov trdega premoga, je v četrtek v načelu sprejel nov načrt za končanje stavke rudarjev. Načrt je predložil E. J. Lynett, urednik lista "The Scranton Times". Glasi se, da se rudarji takoj vrnejo na delo, da se sprejme petletna pogodba in da ostane stara mezda, ako se ne izpremeni na konferenci, ki se lahko skliče dva meseca pred potekom dveh let od podpisanja pogodbe. Rudarji morajo delati nepretrgoma pet let ne glede na to, da se jim mezda poviša, znižajo ali ostane pri starem na konferenci. Načrt molči o arbitraži.

John L. Lewis je naznanil, da odgovori v petek kaj misli o načrtu. Splošno mnenje med rudarji je, da ta načrt ne sprejmejo.

Sunbury, Pa. — Rudarji se pritožujejo, da so jih baroni premoga začeli šikanirati na nov način. Vsak dan je aretiranih po ducat stavkarjev radi hoje po kompanijskem posestvu, nakar so pred mirovnimi sodniki obsojeni na denarno kazen. Na ta način jih operatorji v zvezi s sodniki ropajo stavkovne podpore in tlačijo v pomanjkanje.

Harrisburg, Pa. — V četrtek je zbornični odsek zavrgel Pinchotovo predlogo za ukličenje industrije antracita med javne naprave, ki spadajo pod državno kontrolo. Governor Pinchot je naznanil, da pojde prihodnji teden pred zbornico in bo zahteval, da se ponovno vzame njegov načrt na dnevni red.

OKRAJ COOK IMA LETOS PREBITEK.

Chicago, Ill. — Okraj Cook, v katerem se nahaja Chicago, ima prvič v zgodovini prebitek. Ta prebitek znaša \$1.741.000. Navadno je bil konec leta dolg.

Zlato pobrano iz carske grobnice.

Leningrad, 22. jan. — Sovjetske oblasti so ukazale odpreti glasovito carsko grobnico v cerkvi sv. Petra in Pavla in pobrati iz krst vse krone ter drugo iz zlatino in dragulje, ki se zdaj shranijo v leningradskem muzeju. Vrednost draguljev iz grobnice se ceni na več ko milijon dolarjev.

MUČENJE JETNIKOV JE PONEKOD ŠE V MODI

Zato pa mora država nositi tudi odgovornost za tak barbarizem. — V Severni Karolini uganjajo še te grozovitosti nad jetniki, ki si ne morejo pomagati.

New York, N. Y. (F. P.) —

Postave Severne Karoline izrečno dovoljujejo pretepanje državnih kaznjencev. Iz tega razloga pade del odgovornosti za umor dveh zamorcev, ki ga je zdaj obtožen N. C. Cranford, superintendent sistema za kaznjence, ki je uveden v okraju Stanley.

Državni odbor za dobrotnostvo in javno blagostanje, je stvar preiskal in poročal, da je še vedno v navadi bičanje kaznjencev. Kaznjence privežejo za roke ali pa za noge in obešajo od tal. Nato jih bičajo. Dogodilo se je, da so jih zbadali z nožem. Zlomili so jim že roke tudi, ali so pa uklenjene vlačili za tovrnim vozom. Superintendent nad kaznjenci je prejel od okrajnega cestnega superintendenta spisano dovoljenje, da sme pretepati in bičati kaznjence. Udariti jih je smel do dvajsetkrat in sicer tako, da ne bo kaznjence preveč poškodovan. G. D. Troutman, predsednik cestne komisije, je rekel, da je zadovoljen, dokler se s kaznjenci tako ravna kot z mulami. Okrajni pravdnik se je izrazil, da se na zamorec lahko apelira, ako se mu ustroji njegova koža.

Kaznjenci delajo direktno pod nadzorstvom okrajnega odbora, ali jih pa farmarjem oddajo v najem. Podjetniki dobe okrajne kaznjence po petdeset centov na dan v najem. Za državne kaznjence morajo zadnje čase plačati po dva dolarja.

Motorni klub Severne Karoline oglašajo, da imajo lepe in čedne ceste v državi, da privlečejo potnike iz severnih držav. Dobro je, da delavci izvedo, da so bile ceste, ki jih vidijo v oglaših okrašene z lepimi pokrajnami zgrajene s kaznjenci in z bičem. Državni odbor za dobrotnostvo opisuje take brutalnosti, da se človeku jeze lasa na glavi. Ti kaznjenci so priklenjeni k dolgi verigi, kadar delajo na cesti. In to je sramota dvajsetega stoletja. Kajti to niso več kaznjenci, ampak so navadni sužnji, s katerimi se tako ravna, kot je postopal brutalen gospodar s svojim sužnji v dobi telesne sužnosti.

Katoliški vodje kličejo protestante na pomoč

Radi bi potlačili predlogo v kongresu, katere bi legalizirala razpošiljanje informacij o porodni kontroli.

New York. — Katoliška organizacija "National Catholic Welfare Council" v Washingtonu je

povabila episkopalne in luteranske verske organizacije, naj pomagajo poraziti predlogo v kongresu, katere namen je, legalizirati razpošiljanje informacij glede porodne kontrole. Vabilo je poslal rev. John J. Burke, glavni tajnik N. C. W. C.

Svet episkopalne cerkve je sprejel vabilo in pooblastil svojega predsednika, da naj sodeluje s katoliškimi v omenjeni zadevi. Luteranski svet je pa na svoji letni seji odklonil vabilo in izjavil, da luteranci se ne bodo brigali za to stvar.

Burke je v svojem pismu na protestante dejal, da predloga "ogroža patrijarhat in moralno ameriške mladine."

Praske v Siriji.

Beirut, Sirija, 22. jan. — Četa 60 vstašev je včeraj napadla barikade v Damasku. Francoški tanki so odbili napad.

Clarence Darrow senatorski kandidat?

Čikaški demokrate so ga nominirali na mokri platformi, toda kandidat se samo mrdi.

Chicago. — Čikaški demokrate

so v četrtek "pogrunтали", da bi bil Clarence S. Darrow, znani glasoviti advokat, agnostik in zagovornik osebne svobode, dober kandidat za zveznega senatorja pri letošnjih kongresnih volitvah. Anton J. Cermak, predsednik okrajnega odbora, ga je predlagal na seji demokratskega okrajnega upravnega komiteja in večina demokratskih voditeljev v mestu se je izrekla, da je naklonjena njegovi kandidaturi. Platforma čikaških demokratov bo docela mokra, to se pravi, da se stranka izreče za odpravo prohibicije.

Ko je Darrow izvedel, se je namrdnil in dejal, da ni najmanj mislil na kakšno kandidaturu. Ni pa rekel, da sprejme ali odkloni kandidaturu, ako mu bo res ponudena.

Tovarnarjeva hlinavščina je razdražila ženske

Na ženski industrijski konferenci je pokazal svoje pravo lice. — Ponovil je stare stokrat ovržene pripovedke.

Washington, D. C. (F. P.) —

James Edgerton, predsednik Narodnega društva tovarnarjev, je govoril pred drugo narodno industrijsko konferenco žena, ki jo je sezval delavski department. Edgerton je govoril zelo izvivajo, rečeše in hipokritično, kar je žene zelo zdražilo. Njegovi izrazi so bili zelo vulgarni, kakršni so ob času vojne čuli od nizkotnih govornikov ob cestnih vogalih na socialiste.

Edgerton je tekstilni tovarnar v Tennesseeju. Hvalil je sebe kot velikega patrijota. Bahal se je, da se v njegovih tovarnah prične delo z molitvijo. Nato je izjavil, da je amendent za varstvo otrok sad zatrupljevanja politike in morale s "socializmom" in "komunizmom" iz Evrope. To je le nadaljevanje procesa nacionalizacije otrok po gtni. Kolontaj v Moskvi, je dejal posamežljivo tovarnar. Temu je dodal, da ima sedaj že osmega moža.

Ko je Edgar nehal govoriti, se mu je zelo mudilo iz dvorane. Izginil je kot kafa. Ko je pričela razprava, so žene odprto povedale, kaj mislijo o tem tovarnarju. Vstala je Mary McDowell, stara socialna delavka iz klavniškega distrikta v Chicagu. Vprašala je: "Kaj pa gre meni ta gena. Kolontaj mar?" Melinga Scott, zastopnica ženske delavske organizacije Women's Trade Union League, je povdarjala, da so hotele žene izvedeti od Edgertona, kakšne mezde plačuje, koliko ur morajo delati v njegovih tovarnah, v kakšnih razmerah delajo delavke in v njegovih podjetjih. Izvedeti je hotela, ako se odtrga v Edgertovih tovarnah čas od dela, ki ga delavci potrošijo za molitev. Sara Conboy, tajnica organizacije United Textile Workers, je predlagala, da se Edgerton privede zopet v dvorano in da odgovarja na stavljen vprašanja. Pripomnila je, da pozna Tennessee, in da tam vsak delavec izgrubi delo, ako se pridruži delavski strokovni organizaciji. Dodala je, da noben delavec z zdravimi možgani ne upa, da bi se od teh tovarnarjev kaj dobilo brez boja z njimi.

Govorila sta Frank Morrison in James O'Connell kot zastopnika Ameriške delavske federacije. Nadomeščala sta William Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, ki se je oprostil za svojo nenavzočnost s pismom. Oba sta zagovarjala stališče, da so zakoni za zaščito ženskih in otrok v industriji potrební, dokler ženske niso popolnoma organizirane.

KAJ SE GODI V JUGOSLAVIJI? IZGREDI V ZAGREBU; 200 ZAPRTIH

Brzojavka je sporočila, da so v Jugoslaviji odkrili novo "zaroto" proti vladi in aretirali 200 komunistov. Zagrebški dijaki, pristasi Pribičevića, okupirali univerzo.

Belgrad, Jugoslavija, 22. jan.

Med delavci je zavladalo veliko razburjenje, ko je bilo včeraj aretiranih 200 oseb po vsej Jugoslaviji na obtožbo, da so zapleteni v komunistično zaroto za strmoglavljenje vlade.

Zagreb, Hrvatska, 22. jan. — Dijaki filozofske fakultete zagrebškega vseučilišča, ki pripadajo neodvisni demokratski stranki, so včeraj stopili v stavko in potem nasilno okupirali vseučilišna poslopja, iz katerih so izgnali profesorje in dijake, ki pripadajo drugim političnim strankam.

(Gornji dve vesti je razposlala agentura Associated Press.)

Stavka v neorganiziranih modistovskih delavnicah

Na stavki je 2500 delavcev in delavk. — Prizadetih je do 250 delavnic. — Zahteva se boljša mezda in pogoj.

New York, N. Y. — 2.500 delavcev in delavk je sledilo klicu

organizacije International Hat, Cap in Millinery Workers Union, da prenehajo s delom, dokler podjetniki ne priznajo zahtev delavcev in delavk v tej industriji. Prizadetih je 250 delavnic, v katerih izdelujejo ženske klobuke brez strojev. V nekaterih teh delavnic je zaposlenih do 800 delavcev in delavk.

Stavkarji zahtevajo, da se odpravi delo od kosa in da se uvede tedenska mezda. Ta zahteva velja za delavnice, v katerih izdelujejo modne klobuke. V delavnicah, v katerih izdelujejo slamnike, žele delavci in delavke, da delo od kosa ostane. Od podjetnikov se zahteva spisana izjava, da se bodo ravnali po pogodbi. Podjetniki so pričeli takoj prihajati, da se pogode s unijo, ko so spoznali, da je stavka resna reč.

V delavnicah, v katerih delajo s stroji, so delavci in delavke že izvajali višje mezde in krajši delavni čas. Tam zaslužijo šivalke s strojem po \$65 na teden. Delajo pa 44 ur v tednu.

Odkar je Ameriška delavska federacija izrekla, da spadajo vsi delavci in delavke, ki delajo v modistovskih delavnicah, spadajo pod jurisdikcijo organizacije International Hat, Cap in Millinery Workers Union, od tistega časa je ta organizacija prešla v ofenzivo, da organizira delavce in delavke v modistovskih delavnicah. V delavnicah, v katerih delajo s strojem, so organizirali delavstvo leta 1919. Zdaj pa organizirajo tiste delavnice, v katerih delajo samo z rokami.

Usmrtilitelj McKinleyeva morila umri.

Hornell, N. Y. — William Christopher Patterson, 84 let, ki je bil nedvomno najstarejši 21. t. m. Patterson je usmrtil z elektriko 53 moških in eno žensko v zaporih Auburn v teku svoje kariere. Med kriminalci, katere je elektriciral, je bil tudi Czolgosz, morilec predsednika McKinleya.

trebni, dokler ženske niso popolnoma organizirane.

Gena. Florence Keller in gena. Ethel Smith in še druge so odgovarjale na agitacijo ženske stranke, ki je proti zakonom za zaščito žene. Priporočale so ženam, da naj ob vsaki priliki agitirajo za postavne, ki ščitijo žene pred brezumnim izkoriščanjem v industriji.

Madžarski premijer obdolžen, da je vedel o zaroti

Dunajski list je objavil Bethlehemovo pismo kot dokaz implikacije.

Dunaj, 22. jan. — "Wiener Abend Zeitung" je sinoči objavi

senzacionalno pismo, o katerem trdi list, da ga je pisal grof Bethlen, ogrski ministerski predsednik. Iz pisma je razvidno, da je Bethlen vedel o ponarejanju frankov, toda namesto da bi bil nastopil proti ponarejalcem, jim je le svetoval, naj odgode svoje delo. List dalje dolži Bethlena, da je priznal avtorstvo objavljenega pisma, rekel pa je, da se nič ne boji, ker pismo je dokaz, da je bil proti ponarejanju. List vprašuje Bethlena zakaj ni takoj prijel zločincev in zakaj je čakal da ga je Francija prisilila na akcijo.

Nemci in Italijani v velikem konfliktu

Napadi v nemških listih valed poitalijancem na Tirolceve so razpalili fašiste.

Rim, 22. jan. — Fašistovski

časopisje besni proti Nemčiji in Avstriji valed ostrih napadov v nemških listih in poslev nemških nacionalističnih organizacij na trgovski in turistični bojkot Italije radi nasilnega poitalijancem nemških imen in krajev na južnem Tirolskem. Fašisti obtožujejo Nemčijo, da je prestopila meje diplomatskih pravil, ker se odprto poteguje za 260.000 Nemcev v anektiranem delu Tirolske. Ker Nemci grozijo, da bodo spravili tirolsko afero pred parlament v Berlinu, odgovarjajo fašisti, da je to poseganje v notranje zadeve Italije in da taka akcija lahko privede do preloma med Italijo in Nemčijo.

Rimska "Tribuna" piše: "Ako se bo nemška kampanja nadaljevala in če Nemčija prestavi svoje grožnje v dejanja, smo mi pripravljeni odgovoriti tiho, toda odločno."

Komercialna vojna med Italijo in Nemčijo ter Avstrijo je neizogibna, če fašisti ne umaknejo svoje raznarodovalne politike napram tirolskim Nemcem.

Wilson ni poznal Evrope, pravi Clemenceau

Znani "tiger" je dejal ameriško-mu časnikarju, da Wilson ni razumel niti Amerike.

Pariz, 22. jan. — "Woodrow Wilson je bil fin mož, toda Evrope ni razumel."

Tako je dejal včeraj stari Clemenceau, ki je z Wilsonom vred skoval versajsko pogodbo in ligo narodov. Svojo prvo sodbo te vrste o Wilsonu je Clemenceau zaupal Johnu J. Burku, izdajatelju "The Chronicle-Telegrama" v Elmryji, O.

"In jaz ne verjamem, če je poznal tudi Ameriko", je še dodal bivši premijer. "Wilson je bil velik mož, ampak med ljudmi se ni dosti mešal".

Velik vihar v Rumuniji.

Dunaj, 22. jan. — Silni sneženi viharji divjajo po Rumuniji. Trpljenje prizadetih valed povodnji na Sedmograskem se je podvojilo.

Ivan Albrecht:

V ZATIŠJU

Življenje je potekalo v lepem miru, brez vsakršnih posebnih sprememb in brez vihravosti — tihstvarica, ki blesti na zunaj kakor lošč in je s hladno svojico lučjo zabranjuje slehernega pregledovanja tega, kar je skrito pod vrhno plastjo. Sešla sta se bila tako — ker je bilo menda njemu dolgčas in je slučajno srečal njo, ki je bila dobra žena. Vsa Peter Petelin je mislil tako, kadar je v trenutnih odmorih urejal spomine. Bil je uradnik, človek z zunanjo uglednostjo kakor njegovo življenje. Kljub temu je sredi vsega tega včasih padel iz toka, pobrkal pod lastno skorjo in tupa-tam spazil črvička. Pa kakor je bil pravzaprav vzoren in moder, je živel v njem toliko nežnega otroka, da ga je bilo mestoma sram vseh tistih pegic in zgodbe, ki jih je imenoval pred svojo vestjo najraje mladostna nepremišljenost. To so bile skrivne zadeve, malo mračne včasih, odsevi donjuanstva, kakršnega človek rad zagreši, dokler je še kri vroča in lazijo misli okrog cvetja...

Podobno je morda mislila Lina Petelinova, ki je ljubila moža dan na dan z enako vztrajnostjo in z zmernostjo dobre in pametne ženske. Kajti poleg dobrote je premogla gospa Lina tudi pamet in ni marala nikoli stikati po kotičkih, kamor bi je ne bila silila dolžnost.

Peter Petelin je visoko cenil svojo ženo in njeno previdno obzirnost. Zlasti se je zavedal tega vselaj okrog prvega v mesecu, ko je bilo treba odšteti od plače nekaj kronic za eno najbolj narodnih mladostnih nepremišljenosti, ki je živila in rastla pri zapuščenih materi in brez očeta. V takih trenutkih je zmogla Petra Petelina celo prava otožnost, ki ji je hotel dati duška, da bi jo pregnal od sebe. Bil je udarjen malce na modrujočo stran in je hotel reči kako besedo o morali in o zablodah. Zdelo se mu je tudi, da je dolžan opravičila ženi, ki mora zavolje njegovih prejšnjih dni toliko bolj štediti v gospodinjstvu.

Tako se je vsakokrat zgodilo, da je prišel okrog prvega domov in je slovesno obšel z zakonsko družico na zofi. Bilo je to zvečer, ko še ni treba luči v sobi, pa vendar ovija vse predmete mrak, ki blesti človeka z nekim prijetnim snom o skrivanju. Petru se je zdelo, da je sam in mehak, nežen zavolje dobrote in valed svoje visoke etične vredsti. Občutil je toploto kraj sebe in je vedel, da je to pozdrav dobre areče, ki mu pomaga stremiti navzgor iz vsakdanje grdo-be in iz mladostne nepremišljenosti. V mehki zatopljenosti je poiskal ženin roko in jo je pridržal v svoji. Občutil je kako, ki je bila na nekaterih mestih za spoznanje razorana od dela, a vendar še nežna ko vrtničnega lista cvet. Tedaj se je primoral k krepostjo odločnega moza:

"Dokler človek ne pozna takega tihega življenja, res ne ve, kaj je sreča. Nebogljivo človeče brez družine, se mi zdi, veš — kakor metulj, ki zaboli na gorčico svečo v nadi, da je našel sladke cvet. Toda vročina opali peroti in tipalke, vzame moč do poleta in ne da utehe... K slu prikljuje še zavest, da je človek sam kriv svoje nesreče in da ni več zdravilna na svetu, ki bi popravi pisane peroti..."

Ko je utihnil, je bil zadovoljen in uverjen, da je govoril lepo; blagolasje lastnih besedi ga boža še po ušesih. Žena se je nasmilila nanj, da mu je počivala z licem na rami in so ga ščegetali mehki lasje po obrazu.

"Tako sem zadovoljna v najini sreči," je izdala skrivnost in mu je pošepetala tajnost, ki jo pričakuje.

Peter Petelin se je sganil v hipnem razburjenju. Zadelo se mu je nenadoma, da ne sme motiti svetega trenutka v obitelji s svojo nesveto izpovedjo. Lina itak sama sluti, kaj in kako je bilo z njim, pa ne mara razdreti iluzije one blaženosti, ki jo je bila mogoče razprella v svojem srcu... Vendar mu je ušlo kljub drugačni nameri:

"Zmerom sem vedel, da te nisem vreden..."

Prišlo mu je v trenutku tako, da je res občutil, kar je izrekel — tako zelo občutil, da se mu je začel tresti glas in ga je začel...

melo v oči, ki so postale nena-doma vroče in mokre. V sobi je vladala še popolna tema in go-spa Lina je razločila samo mo-ževo pospešeno dihanje. Okleni-la se ga je okrog vratu in ga je poljubila na usta:

"Ti moje vse!"

Tedaj je Peter Petelin občutil blaženost, ki se je ni upal dotak-niti niti z najrahljšo besedo. Šele čez dolgo je pogladil ženi-ne mehke lase in je ljubezljivo po-vprašal po večerji.

II.

Okrog prvega je bil Peter izven svojega uradniškega poklica zelo družabno bitje, ljubil je gledišče, koncerte in zabave, zlasti pa so-lidne meščanske gostilne. Vedel je, da je ženi hudo, ko mora po vesenec preždeti v kuhinji in pri takih gospodinjskih opravil-kih, ki priklenejo vse misli na golo vsakdanjost, kakršna pari človeka po raznih piskrih in dru-gih posodah. Posebno je občutil to sedaj, ko je bila žena takore-koč svetilke, potrebno in vredno svobode in časa za premišljeva-nje. Saj je mislil celo on sam, kako bo to slovesno in prijetno, ko zakliče v obitelji nov član. Kar je bilo preje, ni bilo v za-konu in z žensko, kakršna je Li-na, sploh — tisto je bilo samo mladostna nepremišljenost, ki že zdaj krone okrog prvega!...

Sedaj — to je čisto nekaj last-nega — osobito prvič!

V prijetni navdušenosti je kre-nil Peter Petelin v restavracijo in je sedel tako, da je udobno mogel pregledati ves prostor. Ljudi je bilo polno — samih ve-selih in brezskrbnih ljudi, ki se posedali tu in so čevrili tako pritaženo kakor tiste male mušice v solnčni kopeli, ki se človek komaj drzne misliti o njih, da se pomenukuje med seboj. Vse se je sklanjalo, se je nagibalo v taktu in je uživalo pestre dobro-te. Bile so tu mlade gospe, ki so govorile s preračunjeno ubra-nostjo svojih oblačil; dekleta, ki jim je ušla vsaka namršljena be-seda v pogled, a poleg njih žen-ske vsakdanjega kova in nata-karice, brezstidne in gole, če-prav so bile oblečene tako vest-no, da so jim čepeli celo vrstovi v črnih čipkah. Vmes so šdeli — v večini po številu — moški, var-hi in telmeci, trebušasti ljubi-

telji pozemskih dobrot in spet prikarni kakor gosonice, tako blesti in brezbarvi, da je bilo na njih mogoče razločiti samo usta, ki so v pridnem odpiranju iskala kozarcev. Nad vsem je počival vonj po tabaku in po pijači, ne-razločna meglica dima, polna še-peta in slutenj splozkih reči. Po mizah je bilo razpostavljeno cvetje, okajeno in kakor ukieto.

Peter Petelin je sedel in je v krepkem razmahu naročil pijačo. Natakara, ki mu je stregla, je bila sveža, čeprav so jo še težila leta in zgodbe gostilniškega o-zračja, da je bila njena koča či-sto voščena in ohlapna nalik sla-bo napuhanemu mehuru.

Uradnik je pil in bil prepri-čan, da je vse, kar počne, samo širitev napram Lini. Praznil je ča-šo za čašo, lepo počasi in premi-šljeno, kakor dela človek kadar žrtvuje. Pri vsakem požirku je čutil, kako počasi odpada lošč. Kretnje so osvojile svobodnejšo smer, na lica je legla rdeča bar-va in v misli je planila razpasa-jenost. Oči so begale semtertja in pogledi so po vsem prostoru iskali pabe. Kakor sami od sebe so začeli prsti bobnati po mizi in glava je vstala na malce pre-dolgim vratu liki glava purano-va, kadar išče družice.

(Konec prihodnjic.)

Za naše farmerje

Nasveti za poročinarje v ja-nuarju.

Piše Frank Lukančič.

— Sedaj je čas za klajo izka-ljenega ovsa. Kdor ima urejeno za kalenje ovsa, naj pridno kali in poklaja perotniki. Kdor pa ni-ma take uredbe, naj pa poklada obilo pese, repe, korenja, krom-pirja v zmolenih pšeničnih otro-bah.

— Vedno pazite, da kokoši ne zgubijo na teži. Ako bi videli, da izgubljajo, prirnite zopet pokla-dati več suhega žita in več mor-kih pšeničnih otrobov z koruz-nim zdrobom. To je najboljši "meš" s prídakom malo krom-pirja.

— Posteljite kokošem po tleh s suhim žaganjem, pomešanim z apnom ali pa s pepelom. Tudi drobno sesekana slama je dobra. Varujte kokoši prepiha, ali vseo-no pazite na čisti zrak.

— Ne mislite, da "meš" nima dosti snovi za razvoj organiz-ma in za produkcijo jajec. Pšenične otrobi imajo skoraj vse re-dilne snovi, kar jih potrebuje jajce. Bogate so tudi na vitamih.

Koruzna ima dosti masti, nadomestiti pa moramo perotni-ni s snovmi za pripravo lupin s polževimi lupinami (olster shells), ker si kokoši pozimi za-prte ne morejo dosti teh snovi nabaviti.

— Kokoš hoče navadno prvo, ko vstane, piti vodo. Toraj je tre-ba njim najprvo priskrbeti vo-de zjutraj.

SEZNAM PRIREDITEV SLOVEN-SKIH ORGANIZACIJ V CHICAGO.
Slovenski dom, št. 35 S. N. P. J. — Veselica v soboto, 23. jan., v dvorani S. N. P. J.
Soc. klub št. 1, JSZ. — Dramak predstava, v nedeljo 24. januarja, v dvorani SNPJ.
Društvo Zarja. — Veselica dne 30. januarja v Narodni dvorani.
Društvo Nada, št. 102 SNPJ. — Maškarsna veselica, v soboto 6. februarja, v dvorani SNPJ.
Društvo Narodni Vitezi, št. 39, S. N. P. J. — Maškarsna veselica, v soboto 13. februarja, v dvorani S. N. P. J.

DA SEKURAS DOBERO PI-VO, PISI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v naši zbirki, kavi, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas kuhinjsko vedno le najboljši in najče-najši.

Grecolett, skladatelj in v so-dajalno telesno danu primerni po-pust pri večjih naročilih. Pišite po informacijah na:

FRANK OGLAR,

6481 Superior Avenue, Cleveland, O.

Agitirajte za "Prosveto"!

RAD BI IZVEDEL,
kje se nahaja moj brat Jakob Česnik, doma od Palčje pri Petru na Krasu. Pred nekaj sedmimi leti je stanoval pri ma-ni na Carry Avenue. Odiel je tačas iz Clevelanda neznan kam. Rojake in člane S. N. P. prosim, ako kdo ve za njegov slo-v naj mi to nemudoma nazna-ni, za kar sem privolji poravnati vse eventualne stroške. Če bi sam čital ta oglas naj mi piše na-slov: Frank Česnik, 570 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJENA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA.

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v sloven-skem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI.

CHICAGO, ILL. 1933

CENE ZMERNE, UNISKO DELO PRVE VRSTE.

VSA POJASNILA DAJE VOĐSTVO TI-SKARNE. Pišite po informacije na naslov: S. N. P. J. Printery, 2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ZELJO TUDI VSA UST-MENA POJASNILA.

Krasen spomin je

Zgodovinska spominska S. N. P. J. knjiga

"AMERIŠKI SLOVENCİ"

Knjiga je ilustrovana s nad 200 slikami, obsega 682 strani, je krasno trde vezana v plavih platnicah in ima zlate črke besedilo na hrbtu, ter krasen plat snak S. N. P. J. na sprednji platnici. Sobotje in sestre S. N. P. J., ter drugi rojaki, knjiga je prvovrstno delo in na finem Star English papirju tiskana. Naročite takoj!

Cena je \$5.00

s poštnino vred.

Naročnino pošljite na upravitelstvo Prosveta, 2657 So. Lawndale ave., Chicago, Ill.

Naročite lahko tudi ZAPISNIK 8. REDNE KONVENCIJE SNPJ., mehko vezan, cena 50c

Dvanajst let v samostanu

Spigal Joseph McCabe, bivši frančiškan in profesor v ameriško. Prevaj. A. K.

(Dalje.)

Neprestano menjavanje prebivalcev samo-stana je tudi prineslo nekoliko odrešenja od monotonosti življenja. Vsakih osemnajst mese-cev so bile volitve, pri katerih se menjajo pre-dstojniki in so redovniki prestavljeni iz enega samostana v drugega. Že meseca naprej vlada napetost v samostanih radi sprememb. Neza-dovoljni podložniki imajo priložnost, da poka-žejo svojo jeno, ko je komisar kakor "obisko-valec" poslan iz Rima. On ima strogo tajen in zaupen razgovor z vsakim menihom v provinci, predno se izvedejo volitve. Po nekaterih samo-stanih je predstojnik izvoljen tudi za vse živ-ljenje in pri takih slučajih ga stanovniki samo-stana izberejo z veliko preudarnostjo. V našem redu kakor tudi po mnogih drugih kongregaci-jah so bili lokalni predstojniki ali gvardijani samostanov imenovani od višjega sveta, kar bom opisal pozneje. Po končanih osemnajstih mesecih so morali izročiti svojo odpoved. Če je njih dotedanja služba bila povoljna, so bili tudi lahko ponovno izvoljeni. Kako pogosto se me-njajo predstojniki, je vprašanje splošne zado-voljnosti, kajti noben predstojnik ne uspe, da bi si mogel zagotoviti naklonjenost vseh menihov. Eden najbolj prijaznih in zmožnih menihov, kar sem jih kdaj poznal, je bil oče Bede, izvanredno skrben, odkrit in neposveten. Obdržal pa je svo-jo službo le leto in pol. Po končanem terminu je bil z veliko težavo pregovorjen, da ni zapustil našega samostana. Vedno so intrigirali, ko so imele priti volitve.

Tudi prazniki so bili nekaka rešitev iz eno-ličnosti življenja. Celo v dneh največjega ubo-štva smo praznike obhajali z veliko veselostjo in bogatimi jedili. Vedno so se namreč našli razumni prijatelji ali samostan ali dva redov-nic v bližini in kaka opatija, ki so nas založili ob posebnih prilikah. Ob takih dneh ni bilo uka-zano, da moramo molčati pri mizi. Fratri so se združili v splošnem pogovoru, včasih je bil do-dan celo koncert, petje o "starodavnih časih" je odmevalo med samostanskimi zidovi. Naš refektorij je bil namreč umno urejen, kakor o-bičajno vsi refektoriji, v ozadju poslopja, da nas od tam ni moglo slišati posvetno uho. Vino se je prelivalo celo v naših dneh uboštva. Bilo je šib-ko renako vino ali kak porto slabjše kakovosti. Ampak ko se je vrnila prosperiteta v naš klo-ster (in so prišle generozne dobrodelnice), takrat smo pili dober porto, kozarec wi-ske smo stisnili in imeli v veliki količini šampanja. Tu-di dijakom so z liberalno odredbo dali vina in če je bil kdo preveč veraki, da ga je odklonil, ga je drugi pil toliko velikodušneje. Mladici šest-

najstih do devetnajstih let, ki doma niso nikoli videli vina, so spili svoje pol steklenice po en-krat ali dvakrat na mesec. V prejšnji proporciji so pozneje postali nezmerni pijanci.

Dolgo pripravljane na mašništvo je razde-ljeno v stopnje, po katerih pripravnik prejema začetna posvečenja in rede. V rimski cerkvi je sedem redov, akoli katere mora iti posvečeneč, štirje manjši in trije večnji, "sveti" redi. V prvih dneh cerkve je vsak red označeval poseb-no kategorijo uradnikov, v kateri je bil priprav-nik za mašništvo zadržan za nekaj časa. Prva ceremonija — dajanje tonsure — ko škof simbo-lično odstriže pet šopov las z glave neofita (no-vomašnika), je formalno vpeljanje v vrsto maš-ništva. Medtem ko škof simbolično striže pet šopov las, mora mladenič ponavljati za njim: "Gospod je del moje dedščine". Klerik je namreč tisti, ki se je posvetil službi (cleros) boga. Poz-neje prejme štiri druge rede manjše važnosti in je uspešno povišan v vratarja, bralca, izganjal-ca hudiča in levita. Dandanes izstrižejo tonsuro in dajo druge manjše rede med samo eno cere-monijo, kajti nižja opravila so končno vaa vklju-čena v višjem. Toda konservativnost cerkve se še upira, da prejemnik redov prejme vsak red zase. Tako mora dovolimenovani vratar še ved-no ceremonijelno korakati k cerkvenim vratom, katere odpre in zapre in pozvoni z zvonce-m, predno ga more škof posvetiti v bralca. Funkci-jo izganjalca hudiča danes lahko opraviša du-hovnik, ki mu to dovoli škof. Na zapad. Irskem, kjer je še vedno veliko vražarstva v hudičevo delo in moč duhovnikov, ni izganjanje hudiča redka prikazen. Izganjanje pa ni nepoznano niti v prosvetljenem Londonu. Še pred kratkem sem izvedel o slučaju, kjer je nameraval kardi-nal Vaughan izgnati hudiča iz obsedenca, am-pak zli duh je menda grozil, da bo napravil ve-likanako notranjo škodo, če bo izgnan, radi če-sar so ceremonijo odpovedali.

Dijak navadno sprejme poddijakonat v starosti 22 let, dijakonat pa naslednje leto. V samostanskih redovih, kjer je že bila storjena zaobljuba večnega devišstva, niso ceremonije ta-ko važne, dočim je dijaku za posvetno mašni-štvo poddijakonat usoden korak. Zaobljuba je storjena z daljšim korakom v mašništvu na po-vabilo škofa, češar se je že veliko dijakov odrek-lo paš v zadnjem trenutku. Dolga ceremonija po-svečenja je impresivna, vendar smešna. Vsebu-je veliko lepih molitev in simboličnih obredov, v katerih je tudi mnogo delov, kateri so že dav-no izgubili vsak pomen in veljavo.

Dve leti imata preteči med sprejetjem dija-konata in mašništva, toda mi smo prešli tri večje rede v teku šestih mesecev iste dobe. Cerkveni zakoni so vedno lahko opuščeni, če pri-de dovoljenje iz Rima v nenavadnih okoliščinah. Izvanredno razširjenje olajšav pri duhovniških uredbah pa pokazuje, v kako težke dni za maš-ništvo je začla cerkev.

(Dalje prihodnjic.)

S V E T

je vedno prijaznejši osebam, ki imajo denar vložen na banki ali na prvi vknjižbi (mortgage).

Denar vzbuja zaupanje, prinaša zadovoljstvo in ustvarja blago-stanje ter je pričetek napredka.

Navada marljivosti bo napravila svet prijaznejšim tudi za Vas.

Vložite svoje prihranke v varno banko



Imovina
in preostanek
\$20,000,000.00

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Avenue, vogal 19. ulice, Chicago, Illinois.

PRODAJAMO PRVE HIPOTEKE IN HIPOTEČNE BONDE